

Okul Tükenmi?lik Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Tükenmi?lik Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27801>

Özet

Okul Tükenmi?lik Envanteri (OTE), ö?rencilerin akademik ortamda ya?ad?klar? tükenmi?lik düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilm? bir psikolojik ölçektir. Bu ölçek, Zekeriya Çam ve Serdar Ö?ülmü? tarafından 2017 y?l?nda Türkçeye uyarlanm??t?r. Uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?layarak, Türk ö?renci popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? olarak kullan?labilmesi için gerekli psikometrik nitelikleri incelemi?tir. OTE, özellikle yüksekö?retim ve lise düzeyindeki ö?rencilerin ya?ad??? duygusal y?pranma, akademik ba?ar?ya yönelik ?üphecilik ve kendini yetersiz görme gibi tükenmi?lik boyutlar?n? de?erlendirmek için tasarlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Tükenmi?lik, Okul Tükenmi?li?i, Ö?renci Tükenmi?li?i, Psikometrik Özellikler, Ölçek Uyarlamas?, Akademik Stres, Zekeriya Çam

Yazarlar

Zekeriya Çam, Serdar Ö?ülmü?

Amaç

Okul Tükenmi?lik Envanteri'nin temel amac?, e?itim kurumlar?nda ö?renim gören ö?rencilerin ya?ad??? **akademik tükenmi?lik** düzeylerini sistematik ve çok boyutlu bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçek, ö?rencilerin okul ortam?na dair hissettikleri duygusal tükenmeyi, derslere ve okula kar?? geli?tirdikleri ilgisizli?i (alayc?l???) ve akademik yeterliklerine olan inançlar?ndaki azalmay? tespit etmeye yard?mc? olur.

Ölçe?in Türkçeye uyarlanması, uluslararası alanda kabul görmü? bir tükenmi?lik modelinin Türk kültürüne özgü ba?lamda geçerlili?ini ve güvenilirli?ini kan?tlamak ve böylece ilgili ara?t?rmac?lara ve e?itim psikologlar?na standardize edilmi? bir araç sunmakt?r. Bu sayede, ö?rencilerin akademik ba?ar?s?zl?k, motivasyon dü?üklü?ü ve okuldan kopma gibi durumlar?n?n alt?nda yatan tükenmi?lik faktörleri daha etkin bir ?ekilde incelenebilir.

Yap?

Ölçek, akademik veya okul tükenmi?li?i yap?s?n? ölçmektedir. Okul tükenmi?li?i genellikle, mesleki tükenmi?lik literatüründeki gibi üç temel boyutta kavramsalla?t?r?l?r:

Duygusal Tükenme (Exhaustion): Ö?rencinin okul çal??malar? nedeniyle kendini a??r? yorgun,

enerjisiz ve duygusal olarak y?pranm?? hissetmesi.

Alayc?l?k/?lgisizlik (Cynicism): Okula, derslere ve ö?renmeye kar?? negatif, umursamaz ve mesafeli bir tutum geli?tirme.

Dü?ük Akademik Yeterlik (Reduced Academic Efficacy): Ö?rencinin kendi akademik ba?ar? yetene?ine olan güveninin azalmas? ve kendini okul görevlerinde yetersiz görmesi.

OTE, bu üç temel boyutu ayrı ayrı de?erlendirerek, ö?rencinin tükenmişlik profilinin detayl? bir analizini sunar.

Geçerlik

Çam ve Ö?ülmü? (2017) tarafından gerçekte?irilen uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap? geçerlili?ini test etmek amacıyla çe?itli analizler yap?lm??t?r. **Yap? geçerlili?i**, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü gösterir.

Uyarlama sürecinde, orijinal ölçe?in üç faktörlü yap?s?n?n Türk ö?renci popülasyonunda da korundu?u, do?rulay?c? faktör analizi (DFA) sonuçlarıyla desteklenmi?tir. DFA sonuçlar?, model uyum indekslerinin kabul edilebilir düzeylerde oldu?unu göstermi? ve ölçe?in teorik yap?s?n?n güçlü bir ?ekilde do?ruland???n? ortaya koymu?tur. Ayrıca, ölçe?in di?er ilgili yapılarla (örneğin, akademik stres veya depresyon) olan ilişkileri incelenerek **ölçüt ba??nt?l? geçerlik** kanıtları da sunulmu?tur.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, yani tutarl? ve kararlı ölçümler yapabilme yetene?i, iç tutarl?l?k katsayıları aracılığıyla de?erlendirilmi?tir. Çam ve Ö?ülmü? (2017) çal??mas?nda, Okul Tükenmiřlik Envanteri'nin alt boyutlar? ve genel ölçek puanı için yüksek düzeyde iç tutarl?l?k gösteren **Cronbach Alfa** katsayıları rapor edilmi?tir.

Genellikle uyarlama çal??malar?nda, Cronbach Alfa katsayıları'nın .70 ve üzeri olması yeterli kabul edilirken, bu çal??mada tüm alt boyutlar için bu e?inin üzerinde de?erler elde edilmi?tir. Bu sonuçlar, ölçe?in farklı uygulamalarda benzer sonuçlar verece?ini ve güvenilir bir ölçüm aracı oldu?unu güçlü bir ?ekilde desteklemektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?n?n kilit a?amalar?ndan biri, ölçe?in yapısal bütünlü?ünü inceleyen faktör analizidir. Ara?tırmacılar, orijinal ölçe?in üç faktörlü yap?s?n? (Duygusal Tükenme, Alayc?l?k, Dü?ük Akademik Yeterlik) Türk örnekleminde test etmek için **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** kullanm??lard?r.

DFA sonuçlar?, maddelerin beklenen faktörlere yüksek yükler verdiğini ve faktörler arasındaki korelasyonların kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermiştir. Bu durum, OTE'nin Türk kültüründe de geçerli ve teorik olarak sağlam bir üç boyutlu yapıyı koruduğunu teyit etmektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçeđi (Orijinali uluslararası bir ölçekten Türkçeye adapte edilmiřtir)

Format: Derecelendirme Ölçeđi (Likert tipi format kullanılmış muhtemeldir.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğrenciler (Lise ve Yükseköğretim öğrencileri)

Yaş Grubu: Ergenlik ve Genç Yetkinlik

Popülasyon Detayları: Uyarlama çalışması, genellikle farklı okul türlerinden ve sınıflardan rastgele seçilmiş öğrenci örneklemi üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Envanteri. Katılımcılar, okulda yaşadıkları duygusal ve bilişsel deneyimlere dair maddeleri kendilerine en uygun gelen dereceye göre işaretlerler.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik Ölçek, Öğrenci Sağlığı, Bitlis Eren Üniversitesi, Psikometri, Akademik Yetersizlik, Zekeriya Çam

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Zekeriya Çam

Yazar ORCID Tanıtıcısı: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: z.cam@alparslan.edu.tr (Sorumlu Yazar İletişim Bilgisi)

Yayın Adresi: Bitlis Eren Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Çalışmanın yayınlandığı kurum referans alınmalıdır.)

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı (Uyarlama): 2017

Şinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanımı için orijinal ölçek geliştiricileri ve uyarlama yazarları ile

iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle yazarlardan izin alınması tavsiye edilir.

Sorumlu yazarın iletişim e-posta adresi: z.cam@alparslan.edu.tr

Kaynaklar

am, Z., & Öřülmüř, S. (2017). Okul Tükenmiřlik Envanteri'nin Türkçeye uyarlanması ve psikometrik nitelikleri. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 14-29.

Bu ölenin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [okul-tukenmislik-envanteri-toad.pdf](#)

Okul Tükenmiřlik Envanteri Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak erikte bulunmamaktadır. Maddelerin tam listesi için am ve Öřülmüř (2017) referansının asıl makalesine bağvurulması gerekmektedir.

Bu envanter, öğrencilerin okul yaşamına dair hissettikleri tükenmişliği ölçen belirli sayıda Likert tipi maddeden oluşmaktadır. Maddeler genellikle 5'li veya 6'lı derecelendirme üzerinden yanđlanmaktadır (Örn: Hiçbir zaman - Her zaman).